

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR
A PŘEDSEDKYNĚ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY

V Praze dne 11.12.2013
Čj. 743/2013-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obviněná M. N., nar. ... – stížnost pro porušení zákona

Příloha: spis Okresního soudu ve Zlíně, sp. zn. 34 T 6/2009

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu podávám ve prospěch obviněné M. N.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky ve Zlíně ze dne 27. 11. 2012, č.j. 6 To 254/2012-775, kterým bylo podle § 256 tr. řádu zamítnuto odvolání obviněné M. N. (dále jen „obviněná“) proti rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 20. 3. 2012, č. j. 34 T 6/2009-724, a těmto rozhodnutím předcházejícímu postupu řízení.

Rozsudkem Okresního soudu ve Zlíně ze dne 20. 3. 2012, č. j. 34 T 6/2009-724, byla obviněná uznána vinnou zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 2 a odst. 5 písm. c) tr. zákoníku, a kterého se měla podle zjištění soudu dopustit tím, že

„dne 19. 10. 2005 jako jednatelka společnosti M., s.r.o., uzavřela v pobočce Č. S., a. s., smlouvu o poskytnutí provozního úvěru č. ... ve výši 3 500 000,- Kč, načež jí byl na základě smlouvy tento úvěr poskytnut, přičemž ve smlouvě se zavázala, že úvěr bude čerpán výhradně na nákup zásob a služeb s tím, že poskytnuté prostředky budou spořitelnou převedeny jen na účty třetích osob a následně předložila spořitelně k proplacení faktury č. ... na částku 1 702 442,10 Kč ze dne 21. 9. 2005, a číslo ... na částku 269 574,60 Kč ze dne 12. 10. 2005, obě údajně vystavené společností C., s.r.o., na nichž uvedla na místo č. účtu jmenované společnosti č. účtu svého soukromého spořicího účtu, v důsledku čehož si takto nechala vyplatit celkovou částku 1 972 016,70 Kč, kterou použila na zaplacení provize ve výši 600 000,- Kč D. Ch. a zbytek na úhradu svých předešlých dluhů, čímž Č. S., a. s., způsobila škodu ve výši 1 972 016,70 Kč.“

Za uvedený trestný čin byla obviněná podle § 211 odst. 5 tr. zákoníku odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 30 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 36 měsíců.

Konečně byla obviněná podle § 228 odst. 1 tr. řádu uložena povinnost uhradit poškozené Č. S., a. s., způsobenou škodu ve výši 1 972 016,70 Kč. Se zbytkem svého nároku byla poškozená podle § 229 odst. 2 tr. řádu odkázána na náhradu škody v řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podala obviněná odvolání zaměřené do výroku o vině i trestu.

Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně usnesením ze dne 27. 11. 2012, č.j. 6 To 254/2012-775, odvolání obviněné podle § 256 tr. řádu zamítl.

Následně JUDr. P. B. napadl usnesení odvolacího soudu podáním označeným jako dovolání.

V souvislosti s podaným „dovoláním“ již nový předseda senátu soudu prvního stupně zaslal JUDr. P. B. dopis, ve kterém jej vyzval, aby obratem doložil, že splňuje podmínky pro výkon advokacie v České republice, neboť v opačném případě nemůže být soudem pokládán za obhájce obviněné.

Na tuto výzvu JUDr. P. B. nereagoval.

Předmětné podání bylo poté předloženo prostřednictvím soudu prvního stupně Nejvyššímu soudu, který jej s odkazem na ustanovení § 265d odst. 2 tr. řádu postoupil Ministerstvu spravedlnosti, odboru dohledu.

Předsedkyně senátu Nejvyššího soudu v přípise ze dne 15. 7. 2013, sp. zn. 4 Tdo 675/2013, konstatovala, že „předmětné podání označené jako „dovolání“ nemá náležitosti podání, kterým by se mohl Nejvyšší soud v rámci své příslušnosti zabývat, neboť nebylo podáno prostřednictvím obhájce, když obviněná sice podala podání prostřednictvím advokáta ze Slovenské republiky JUDr. P. B., avšak nebyla splněna zákonem stanovená podmínka povinného zastoupení advokátem ve smyslu § 35p odst. 1 zákona o advokacii“.

Ustanovení § 35 odst. 1 tr. řádu určuje, že obhájcem v trestním řízení může být jen advokát. Pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně, před vrchním soudem a Nejvyšším soudem, se může obhájce dát zastoupit koncipientem.

Podle § 36 odst. 3 tr. řádu koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 5 let, musí mít obviněný obhájce už v přípravném řízení.

Ustanovení § 211 odst. 2 a odst. 5 písm. c) tr. zákoníku určuje, že kdo bez souhlasu věřitele nikoliv v malém rozsahu použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel a způsobí-li takovým činem značnou škodu, bude potrestán trestem odnětí svobody na 2 léta až 8 let.

Podle § 35p odst. 1 zákona o advokacii, poskytuje-li evropský advokát právní služby spočívající v zastupování v řízení před soudy nebo jinými orgány, včetně obhajoby v trestním řízení, a stanoví-li zvláštní právní předpis, že účastník musí být v tomto řízení zastoupen advokátem nebo že zástupcem účastníka může být jen advokát, je evropský advokát povinen ustanovit advokáta po dohodě s klientem jako svého konzultanta v otázkách procesního práva, které budou v řízení řešeny (dále jen „konzultant“): konzultantem může evropský advokát ustanovit i zmocněnce pro doručování podle § 35 odst. 2 zákona o advokacii.

Ustanovení § 35p odst. 2 zákona o advokacii určuje, že evropský advokát je povinen oznámit soudu nebo jinému orgánu adresu sídla konzultanta při prvním úkonu, který vůči němu činí; pokud evropský advokát tuto povinnost nesplní, není oprávněn právní služby dále poskytovat.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu vyplývá, že nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Ustanovení § 256 tr. řádu určuje, že odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že je nedůvodné.

Citovanými zákonnými ustanoveními se soudy obou stupňů při svém rozhodování neřídily.

Dne 18. 1. 2008 bylo obviněné doručeno usnesení policejního orgánu Okresního ředitelství Zlín Policie ČR, SKPV Zlín, ze dne 7. 1. 2008, ČTS. ORZL-1169-25/TČ-2006-81, kterým bylo podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání její osoby pro trestný čin úvěrového podvodu podle § 250b odst. 1 a odst. 4 písm. b) tr. zákona a dále pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 2 tr. zákona ve stádiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zákona.

V usnesení o zahájení trestního stíhání byla obviněná poučena podle § 36 odst. 3 tr. řádu o nutnosti mít obhájce již v přípravném řízení.

Dne 21. 1. 2008 byla policejnímu orgánu doručena plná moc, na základě které obviněná zplnomocnila JUDr. P. B., advokáta zapsaného v seznamu advokátů vedeného Slovenskou advokátní komorou pod číslem ..., k zastupování její osoby v předmětné trestní věci.

Z obsahu spisu se podává, že evropský advokát JUDr. P. B. zastupoval obviněnou v přípravném řízení a v řízení před soudem prvního i druhého stupně v rozporu s podmínkami požadovanými ustanoveními § 35p odst. 1 a § 35p odst. 2 zákona o advokacii, když neustanovil po dohodě s klientem svého konzultanta, resp. neoznámil soudu nebo jinému orgánu adresu sídla konzultanta při prvním úkonu, který vůči němu činí.

Obviněná tak neměla po celou dobu trestního řízení obhájce, ač jej podle § 36 odst. 3 tr. řádu musela mít již od zahájení trestního stíhání.

Důvod nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 tr. řádu trval i po následné změně právní kvalifikace protiprávního jednání obviněné na zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 2 a odst. 5 písm. c) tr. zákoníku s ohledem na účinnost zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

Podstatnou vadu trestního řízení co do řádného zastoupení obviněné rozhodující soudy nezjistily, naopak ji prohlubovaly pokračováním až do pravomocného skončení věci.

Konkrétní dopad této vady spočívá v situaci, kdy bylo obviněné zřejmě upřeno věcné projednání dovolání, na které by jinak měla právo. Je totiž zjevné, že dovolání nepodala osoba oprávněná a tuto chybu primárně způsobenou postupem soudů v předcházejícím řízení, s ohledem na běh lhůt k podání dovolání již nelze napravit.

Konečně důsledkem takového závažného nedostatku je také pochybnost o věcné správnosti rozhodnutí, tedy o tom, zda by soudy dospěly při dodržení výše citovaných zákonných ustanovení ke stejnému rozhodnutí o vině a trestu obviněné.

Proto je evidentní, že rozhodnutí soudů obou stupňů bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení, když v celém trestním řízení došlo k zásadnímu porušení práva obviněné na obhajobu garantované trestním řádem a Listinou základních práv a svobod.

Z výše uvedených důvodů navrhuji, aby Nejvyšší soud

1. podle § 268 odst. tr. řádu vyslovil, že usnesením Krajského soudu v Brně - pobočka ve Zlíně, ze dne 27. 11. 2012, č.j. 6 To 254/2012-775, byl porušen zákon v neprospěch obviněné M. N. v ustanovení § 254 odst. 1, § 256, § 35 odst. 1 a § 36 odst. 3 tr. řádu a § 35p odst. 1 a odst. 2 zákona o advokacii a v řízení tomuto rozhodnutí předcházejícím též v ustanovení § 35 odst. 1, § 36 odst. 3 tr. řádu a § 35p odst. 1 a odst. 2 zákona o advokacii.
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení zrušil, dále zrušil i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 20. 3. 2012, č.j. 34 T 6/2009-724 a zrušil i všechna další rozhodnutí na ně obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu
3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu. a věc vrátil státnímu zástupci k došetření.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 68/2013](#)